

OSLO STATSADVOKATEMBETER

Politimester Ida Melboe Øystese
Øst politidistrikt
Postboks 3390
1409 Ski

Deres ref.:

Vår ref.:
2020/00430-6

Dato:
2. november 2020

RAPPORT ETTER INSPEKSJON/TILSYN AV SPESIALSEKSJON – PÅTALE OG FELLES ENHET FOR ETTERRETNING OG ETTERFORSKING - ØST POLITIDISTRIKT

I Om inspeksjonen

Oslo statsadvokatembeter avholdt inspeksjon/tilsyn av Øst politidistrikt, Spesialseksjon-påtale og Felles enhet for etterretning og etterforskning (FEE) i perioden mandag 5. oktober til fredag 9. oktober 2020.

Inspeksjonen ble utført av statsadvokatene Per Egil Volledal, Irlin Irgens, Stein Vale, Andreas Schei, Johan Øverberg, Trude Antonsen og Peter Andre Johansen, samt kst. førstestatsadvokat Nina Prebe.

Som følge av covid-19 ble inspeksjonen gjennomført uten fysisk oppmøte. Samtlige møter ble gjennomført som videomøter og saksgjennomgangen ble foretatt av den enkelte statsadvokat enten på eget kontor eller på hjemmekontor. Inspeksjonen for 2020 er mer spisset enn tilsvarende inspeksjoner i 2018 og 2019 og vår oppmerksomhet har særlig vært rettet mot eventuelle endringer i organiseringen av FEE/Spesialseksjon, oppfølgingspunkter fra fjorårets inspeksjon, konsekvenser av pandemien for straffesaksbehandlingen og gjennomgang av enkelte sakstyper.

Den høyere påtalemyndighet har som en av sine målsettinger gjennom en aktiv fagledelse - i tillegg til andre kompetansegivende tiltak - å søke å bidra til høy kvalitet i straffesaksbehandlingen i politiet, og å følge opp svakheter som måtte være avdekket, bl.a. ved inspeksjoner som statsadvokatene utfører. Denne oppfølgingen søkes gjennomført i et konstruktivt samarbeid med det enkelte politidistrikts ledelse.

Inspeksjonen ble innledet med et videomøte med ledelse for FEE (Tommy Brøske) og FP (Mona Hertenberg), seksjonsledere for Felles etterforskning (Ove Furseth), Spesialseksjon påtale (Agnes Beate Hemiø), avsnittsledere for etterforskning av Økonomi og miljø (Siv Monica Eriksen), Seksuallovbrudd og vold mot barn (Kjersti Fagerli), Annen alvorlig eller organisert kriminalitet (Christian Berge), påtaleavsnittsledere for økonomi og miljø (Tor Anders Persen), Seksuallovbrudd og vold og seksuallovbrudd mot barn (Kristine Kiær og Kristin Bugge Lyså) og Annen alvorlig eller organisert kriminalitet (Stig Bratli), Seksjon for etterforskningsstøtte (Per Erik Kvendseth) samt fag- og opplæringsansvarlig for etterforskning (Åsa Eldøy) og fag- og opplæringsansvarlig for påtale (Marthe Gaarder).

II Gjennomgang av de spørsmål som ble stilt forut for inspeksjonen

Vi stilte i vårt bestillingsbrev av 26. juni 2020 en rekke spørsmål som i størst mulig grad skulle besvares skriftlig i forkant av inspeksjonen. Hensikten var både at politiet skulle være klar over hva som var tema for årets inspeksjon, men også at vi best kunne forberede oss til selve inspeksjonen. Svarene ble utdypet muntlig under inspeksjonen.

Der det i rapporten vises til geografisk plassering i Nord, Midt og Sør tilsvarer dette for alle praktiske formål, tidligere Romerike, tidligere Follo og tidligere Østfold.

2.1 Nærmere orientering om FEE og Felles enhet for påtale – Spesialseksjon

2.1.1 Organisasjonsendringer:

Det er ingen endringer i selve organiseringen for FEE eller Spesialseksjon Påtale siden statsadvokatenes inspeksjon i 2019.

Øst politidistrikt opprettet imidlertid et restanseprosjekt bestående per i dag av 6 jurister, hvorav to politiadvokater er hentet fra Avsnitt for seksuallovbrudd og vold mot barn, 3 etterforskere og 1 straffesaksstøtte. Prosjektet henter saker fra hele distriktet, men i særlig fra allmennavsnittene. Etter planen skal sakene overtas i sin helhet, slik at både etterforskning, påtaleavgjørelse og eventuell irettføring utføres av prosjektet. Prosjektet ledes av padv. Åse Kjustad Eriksson og har i utgangspunktet en varighet ut 2021.

Det pågår for øvrig et arbeid med å vurdere om det skal etableres faste etterforskere på avsnitt for annen alvorlig kriminalitet – vold og drap. Dette kommenteres nærmere under pkt. 5.2.

Under fjorårets inspeksjon var prosjekt "Øst politidistrikt mot 2030" et særlig tema. Prosjektet var nedsatt for å gjennomgå de ulike funksjonene i politidistriktet og vurdere fordelingen mellom nord, midt og sør. I den forbindelse ble det opplyst at de forslag til endringer i selve lokaliseringen av de ulike avsnitt, herunder samlokalisering av etterforskningen og påtale, var godkjent av styringsgruppen. Det ble under møte med ledelsen mandag 5/10 opplyst at prosjektet hadde fått lite oppmerksomhet i 2020 og at beslutningene ikke er gjennomført hittil.

For øvrig nevnes at ny straffesaksinstruks trådte i kraft den 15. september 2020. Denne medfører ingen store endringer hva gjelder sakstilfanget til FEE/Spesialseksjon påtale, dog slik at ansvaret for saker som gjelder mistenkelige dødsfall er overført til GDE.

2.1.2 Kompetanseutvikling:

2.1.2.1 OÅO:

Følgende svar ble gitt fra politiet:

"Vi har gjennomført det planlagte opplegget lagt for OÅO, og er således i rute i henhold til plan. Gjennomføringen har således i begrenset grad blitt påvirket av pandemisituasjonen. De gjennomgåtte temaene er: Menneskehandel, avhør, operativ kriminalanalyse og minimumsløsningen. Når det gjelder spørsmålet om hvilket læringsutbytte enheten/ seksjonene gir, så er det noe ulike tilbakemeldinger fra påtale og etterforskning.

Hovedinntrykket fra FEE påtale

Den største utfordringen med OÅO er at det tar mye tid. Generelt er tilbakemeldingen at læringsutbyttet er lavt, og det etterspørres mer skreddersydd læringsopplegg. Flere emner er det vanskelig å se relevansen av, selv om det kan "være greit å kunne". Digital plattform har stort sett fungert godt, men det meldes også om varierende grad av møteledelse og struktur. Dette påvirker kvaliteten på møtene. Noen mener også at de gode diskusjonene fort uteblir med VTC. Hovedinntrykket er likevel at majoriteten av juristene er mer fornøyd med digital gjennomføring av OÅO enn oppmøte. Årsaken til dette er at møtene blir mer komprimert, og at VTC er tidsbesparende. Det er en positiv effekt av OÅO at man blir kjent med kollegaer på tvers av geografien. Den mest positive responsen på OÅO gir seksuelle overgrep og vold mot barn, avsnitt nord. De mener læringsutbyttet har vært bra, og at OÅO er viktig for kompetansedeling.

Hovedinntrykket fra FEE etterforskning

OÅO gir organisasjonen en mulighet til å gjennomføre kompetanseheving på en kvalitetsmessig måte som vi ikke har vært i stand til tidligere. Vi har nå en arena der vi når ut med informasjon og opplæring til alle som deltar. Det generelle kompetansenivået hos etterforskere fremstår nå høyere enn tidligere. Det er også større fokus på faglige diskusjoner. OÅO er et av flere virkemidler for å gjøre politiet til en lærende organisasjon. Systematisk erfaringslæring gir organisasjonen informasjon og tiltak slik at vi kan lære av hverandre. Vi mener at kompetanseheving og vedlikehold gjennom OÅO er avgjørende for å gjennomføre strukturert kompetanseheving og gjennom det skape faglig utvikling på organisasjonsnivå. Vi ser at samarbeid mellom enhetene går bedre når alle kan Indicia og jobber ut fra samme referansegrunnlag når det gjelder fag. Etterforskerne drar nytte av å møtes på tvers av avsnitt og enheter. Ellers får vi gode tilbakemeldinger fra blant annet Kripos på bruk av Indicia i etterforskningsprosjektene der de bistår."

På spørsmål om man ved gjennomføringen også hadde som tema hvilke saker som potensielt kan være saker om menneskehandel (men som ikke er kodet som dette innledningsvis), ble det opplyst at opplæringen tok utgangspunkt i saker som var kodet som menneskehandel og at det var disse sakene som var gjenstand for vurdering i alle ledd i OÅO.

2.1.2.2 Systematisk erfaringslæring

Fra politiets svarbrev hitsettes;

"Det er et begrenset antall saksgjennomganger som er gjennomført hittil i år. Vi har valgt Systematisk erfaringslæring som lokalt tema i OÅO for 2020 med oppstart nå i høst. Det er nylig sendt ut informasjon om dette, sammen med nyetablert rutine for Systematisk erfaringslæring. Alle politi- og påtalesaglig e-ledere skal gjennomføre en saksgjennomgang av avsluttet sak og en kvalitetssikring av pågående sak innen utgangen av året. Det følger av rutinen at statsadvokat skal inviteres til samtlige saksgjennomganger/kvalitetssikringer. Det foreslås at vi rapporterer særskilt på dette ved årsslutt."

Det ble understreket at det er viktig at alle relevante ledd i distriktet inviteres til å bidra ved saksgjennomgangene, herunder FSI og kriminalvakt. Særlig med tanke på enkeltes erfaringer knyttet til kompetansen som FSI besitter hva gjelder etterforskningen av de mest alvorlige sakene. Det er sentralt at det gis tilbakemeldinger på en konstruktiv måte der dette er aktuelt, i et læringsperspektiv.

2.1.2.3 Oppfølging av politiaktorene

Oslo statsadvokatembeter har hatt og vil ha fremover økt oppmerksomhet knyttet til kvaliteten på aktorering av straffesaker. Vi mener det er viktig at politijuristene har de nødvendige forutsetninger for å kunne aktorere et bredt spekter av saker også for lagmannsretten. Som

distriktet er kjent med vil vi derfor be om tilbakemeldinger fra Borgarting lagmannsrett på politiadvokatene som oppnevnes i den/de første saken(e).

Øst pd. har etablert egne rutiner for oppfølging av politiaktorene. Disse fremstår som meget grundige. Det er opplyst at ordningen fungerer på enkelte punkter, men at det er nødvendig at dette settes i system med tettere oppfølging fra avsnittslederne. Selv om det erfaringsmessig er flest nyansatte på allmennavsnittene, har distriktet også rekruttert flere uten påtaleerfaring til Spesialseksjon. Det er derfor viktig at også disse følges opp i tråd med distriktets egne rutiner.

2.2 utfordringer knyttet til Covid-19

Innledningsvis bemerkes at det fremstår som om FEE/Spesialseksjon påtale har håndtert de praktiske utfordringene knyttet til pandemien på en og måte. Det var bred enighet om at både etterforskningen og iretteføringen fungerte godt, selv om det hadde vært noen utfordringer innledningsvis og at aktor har fått ansvaret for en del praktiske gjøremål rundt gjennomføringen. Ved flere avsnitt var særlig etterforskning tilbake på kontoret og arbeidet var i ferd med normaliseres. Det ble gitt uttrykk for at enkelte digitale løsninger fungerer meget godt, særlig ble fengslinger ved videolink nevnt. På spørsmål om pandemien hadde påvirket samarbeidet mellom etterforskning og påtale ble det opplyst at dette hadde fungert og fungerte godt og at påtalejuristene var tilgjengelig til tross for at de i større grad benytter hjemmekontor.

Som følge av pandemien er det benyttet telefonavhør i større utstrekning enn tidligere, men i tråd med de midlertidige direktivene fra riksadvokaten. Det ble for øvrig opplyst at Øst politidistrikt skal være med på pilotprosjekt, sammen med PHS, hva gjelder bruken av Teams til avhør. Det ble også pekt på at etterforskning opp mot utlandet tar lengre tid enn før, dog slik at dette nå ser ut til å ha bedret seg noe.

Når det gjelder aktoratene som ble utsatt som følge av pandemien ble disse raskt berammet på nytt. Når det gjelder iretteføringen av saker som er påtaleavgjort under pandemien er følgende opplyst:

"Vi hadde i nedstengningsperioden noe økning i antall 040 koder. Det ser ut til at sakene vil avvikles uten store utfordringer."

Vi registrerer at enheten har nedarbeidet restanser i tiden fra mars 2020. Dette er selvfølgelig svært positivt og flere av de ansatte gir uttrykk for at dette er en lettelse i arbeidshverdagen. Det ble imidlertid samtidig gitt uttrykk for bekymring knyttet til at restansene nå vil bygge seg opp igjen som følge av at sakene nå skal aktoreres. Dette kommenteres nærmere under pkt. 4.3. Det er imidlertid grunn til å påpeke viktigheten av å opprettholde en balanse mellom aktorering og tid til å påtaleavgjøre, slik at enheten unngår å havne i samme restansesituasjon som tidligere.

Selv om hovedforhandlinger nå tilnærmet går som normalt, ble det uttrykt en viss bekymring for at noen av sakene berammes i saler hvor det ikke er mulig å overholde smittevernet, særlig med tanke på avstand. Dette bør følges opp i dialog med tingrettene.

2.3 Statistikk

2.3.1 Restanser

Restansesituasjonen **pr. 5. oktober 2020:**

Etterforskning	Totalt	0-3	4-6	7-12	Over 12
FEE Org krim	154 (138)	40 (30)	33 (33)	37 (30)	44 (42)
FEE Seksuallovbrudd og vold	358 (293)	201 (112)	80 (70)	51 (52)	26 (59)
FEE Økonomi og miljø	285 (299)	65 (58)	39 (71)	80 (86)	101 (84)
Totalt på FEE	797	306	152	168	171
Påtale	Totalt	0-3	4-6	7-12	Over 12
Påtale Org krim	42 (42)	4 (3)	1 (3)	6 (10)	31 (26)
Påtale Seksuallovbrudd og vold	177 (635)	32 (64)	36 (82)	59 (191)	50 (298)
Påtale Økonomi og miljø	97 (111)	19 (27)	10 (4)	20 (24)	48 (56)
Totalt påtale	316 (788)	55 (94)	47 (89)	85 (225)	129 (380)

For enkel referanse er tall fra fjorårets inspeksjon inntatt i parentes. Som det fremgår av ovennevnte oversikt er det særlig på avsnittet for seksuallovbrudd og vold mot barn foretatt en betydelig nedarbeiding av straffesakene. På påtaleavsnittet gjelder dette i alle kategorier og for etterforskning gjelder det saker over 12 måneder. Som nevnt over er dette gledelig. Det er imidlertid grunn til å peke på at beholdningen av saker mellom 0-3 måneder er nær doblet siden i fjor. For å unngå ny opparbeiding av restanser er det viktig å ikke bare etterforske saker som allerede *er* restanser, men også etterforske nye saker for å unngå at de *blir* restanser. Dette er for øvrig nærmere kommentert under pkt. 4.3.

Følgende statistikk viser antall saker på d-listen (påtaleavgjorte, men ikke rettskraftige) per 30. september 2020:

	TOTALT	0-3 MND	4-6 MND	7-12 MND	>12 MND
Org krim	448	14	26	35	373
Seksuallovbrudd og vold	2233	11	58	239	1925*
Økonomi og miljø	328	8	38	74	208
Sum Felles etterforskning	3009	33	122	348	2506

Kilde: JUS087D

*I dette tallet ligger det i følge politiet ca. 1700 nettovergrepssaker

Det er en økning i totalbeholdningen fra i fjor (per august 2019 var det totalt 2 858 saker, hvorav 2 366 var over 12 måneder). Det ble under møtet med ledelsen opplyst at en del av sakene kan skyldes at siktede/tiltalte ikke er norsk borger og har forlatt landet før forkynning av dom. Vi påpekte i vår rapport for 2019 viktigheten av å skaffe seg tilstrekkelig oversikt over hvorfor sakene ikke er avgjort og at det er god påtaleskikk at saker oversendes retten i

rimelig tid etter påtaleavgjørelse. Dette understrekes på nytt og vil bli fulgt opp ved senere inspeksjon. Vi har for øvrig merket oss at politidistriktet har opplyst at både restanseprosjektet og midlertidig ansatte (som følge av covid-19 midler) nå også skal brukes til å gjennomføre aktorater av saker på d-listen.

2.3.2 Oversikt over antall rettsdager for perioden hittil i år fordelt per seksjon og per hovedforhandling/fengsling per 010920

Ved Avsnitt for annen alvorlig og organisert kriminalitet ble følgende statistikk gitt:

	Antall	Antall rettsdager
Totalt	18	38
Fengslinger	295 (samtykke 242) Møtt:53	
Fengslinger med oppmøte:	20 % prosent med oppmøte	

Dette er tilsvarende rettsdager som for 2019.

Ved Avsnitt for økonomi- og miljøkriminalitet:

Følgende er opplyst fra avsnittet:

Rettsdager: 55 gjennomførte rettsdager og 15 avlyste pga covid-19

I tillegg har avsnittet hatt 10 fengslinger og ett bevisopptak.

Dette er en reduksjon sammenlignet med tilsvarende periode for 2019, hvoretter det var gjennomført 83 rettsdager per inspeksjonstidspunktet i september 2019.

Ved Avsnitt for seksuallovbrudd og vold mot barn Sør - Grålum og Ski:

	Antall	Antall rettsdager						
Totalt	59	111						
Herunder uten oppnevning	43	71	Ski:13	Grålum:30				
Herunder med oppnevning	16	40	Ski 4	Grålum12				

I tillegg har avsnittet hatt totalt 28 fengslinger (17 i Ski og 11 på Grålum).

Også her er det en viss reduksjon i antall rettsdager sammenlignet med i fjor.

Ved Avsnitt for seksuallovbrudd og vold mot barn, Nord – Lillestrøm:

			Antall 2020			Antall rettsdager			
Totalt			24			52			
Herunder uten oppnevning			13			19			
Herunder med oppnevning			11			33			

I tillegg har avsnittet hatt totalt 32 fengslinger hittil i år.

2.3.3 Oversikt over antall positive påtaleavgjørelser

Følgende er opplyst fra politiet for tidsrommet 1. januar 2020 – per september 2020:

- Økonomi og miljø: 290 positive påtaleavgjørelser
- Annen alvorlig eller organisert kriminalitet: 118 påtaleavgjørelser
- Seksuelle overgrep og vold mot barn: 661 positive påtaleavgjørelser

2.3.4 Oversikt over kapasitetshenleggelse

Avsnitt for økonomi- og miljøkriminalitet har henlagt 20 saker på kapasitet (kode 078) hittil i år. De øvrige avsnitt på Spesialseksjonen har ingen saker henlagt på kapasitet, verken med kode 078 eller 025.

III Nærmere om Avsnitt for økonomi og miljø – etterforskning og påtale

3.1 Bemanning og generelt inntrykk

Som ved fjorårets inspeksjon er det et klart inntrykk at stemningen og motivasjonen er god ved avsnittet. Avsnittet er så godt som fulltallig, både på etterforsker- og påtalesiden, og arbeidsstokken har vært ganske stabil, i kontrast til situasjonen i årene etter sammenslåingen i 2016. Særlig på etterforskersiden har det tidligere vært stort gjennomtrekk og til dels vanskelig å få rekruttert erfarne medarbeidere. Nå er det imidlertid mer stabilitet også her, og det har også blitt lettere å få rekruttert til politibetjent 2 og 3-stillinger etter at de stillingene er gitt et lønnsloft. Selv om bemanningen også på etterforskersiden er relativt god, hemmes arbeidet med økonomi- og miljøsakene fortsatt noe av at etterforskerne innimellom må arbeide med andre sakstyper.

3.2 Saksmengden: ikke-påtaleavgjorte saker

Medarbeiderne ved avsnittet ga uttrykk for at det er færre restanser nå enn tidligere. Antallet saker eldre enn 12 måneder som ligger hos påtale, har sunket betraktelig over tid, og det er færre saker som blir liggende lenge i påvente av påtaleavgjørelse. Det medfører blant annet at påtalejuristene kan engasjere seg mer i de sakene som er under etterforskning.

Denne positive utviklingen er ifølge ledelsen ved avsnittet et resultat av en bevisst satsning. Det holdes jevnlig inntaksmøter, der prioriteringer og tilskjæringer besluttes. Det er besluttet å innføre et eget system for rask og enkel håndtering av småsaker, i håp om å få ryddet unna enkle saker umiddelbart.

Vi har fått oversendt samtlige av distriktets ikke-påtaleavgjorte saker på øko- og miljøfeltet som er eldre enn 12 måneder. Per september 2020 var det 38 ferdig etterforskede saker som ligger hos påtale i påvente av en saksavgjørelse, mens 109 saker var under etterforskning. Sistnevnte tall inkluderer vedleggssaker.

Et flertall av de oversendte sakene er gjennomgått med tanke på å danne seg et inntrykk blant annet av saksfremdriften. Inntrykket fra saksgjennomgangen er i overensstemmelse med det som medarbeidere ved avsnittet har formidlet i møte. Fortsatt er fremdriften i sakene varierende. I mange saker er det jevn, god fremdrift, mens andre saker kan ha liggetid i seks måneder eller mer – enten fra anmeldelse til etterforskningen tar til, eller (kanskje oftere) på et senere stadium. Likevel er det nesten ingen saker som er virkelig gamle, altså der det har gått flere år siden anmeldelsen, og dette oppleves som en forbedring sammenlignet med hvordan tilstanden var for få år siden.

3.3 Arbeidet under koronapandemien og prioriteringen av covid-19-sakene

Avsnittet ga uttrykk for at arbeidet stort sett har gått bra og med normal fremdrift siden nedstengningen i mars 2020.

Om prioriteringen av saker relatert til koronapandemien har politidistriktet skrevet følgende: *"Avsnittet hatt fokus på å prioritere og håndtere straffesaker relatert til covid 19. Man har fulgt opp tips og annen informasjon i forsøk på å avdekke lovbrudd. Det er også arbeidet med å monitorere aktuelle meldinger/informasjon/tips for å vurdere om det burde vært iverksatt tiltak i samråd med påtale. Videre har det vært tett dialog med andre kontrolletater som NAV og Skatt, både gjennom a-krim samarbeidet på A-krim senteret i Oslo og direkte i linjene."*

Politidistriktet har iverksatt etterforskning i fem covid-19-relaterte økonomisaker. Tre av sakene er oversendt fra Økokrim etter å ha blitt fanget opp hos EFE, én er anmeldt direkte fra banken, mens én anmeldelse er opprettet etter initiativ fra politidistriktet på bakgrunn av en avisartikkel. Økokrim har bistått noe i etterforskningen. Fire saker gjelder bedrageri eller på annen måte misbruk av ordningen med statsgaranterte lån, mens én sak gjelder bedrageri av kompensasjonsordningen for foretak med vesentlig tap av omsetning. Alle sakene gjelder sekssifrede beløp.

En rask gjennomgang av covid-19-sakene bekrefter at fremdriften i etterforskningen har vært god. Sakene er anmeldt fra mai til juli 2020. Ved utløpet av september 2020 er to av sakene henlagt på bevisets stilling, to ligger hos påtale for saksavgjørelse, mens én sak fortsatt er under etterforskning.

3.4 Egeniniterte saker med fokus på inndragning av utbytte

Avsnittet har ikke opprettet noen egeninitierte saker med fokus på inndragning så langt i 2020. Generelt er det få egeninitierte saker innenfor økonomi og miljø, blant annet fordi det er mange alvorlige saker som anmeldes av det offentlige, av bostyrere og av privatpersoner som det er vanskelig nok å få prioritert. Avsnittet har som ambisjon å behandle de alvorligste sakene som anmeldes av offentlig kontrollstat (hvor det offentlige da allerede har investert mye ressurser frem til anmeldelsestidspunktet). Tilbakemeldingen deres er det de anser det som mest hensiktsmessig ressursbruk å fortsette/igangsette etterforskning på de initiativ som kontrollstaten tar. De påpeker imidlertid at en del saker utvides sammenholdt med anmeldelsen, typisk slik at anmeldelser for formalovertredelser som manglende innlevering av pliktige oppgaver utvides under etterforskningen til å gjelde straffebud i økonomikapittelet.

Videre er oppfatningen at etterretningen ikke er tilstrekkelig til å identifisere både hvem og hva som utgjør en risiko. Noe etterretning kommer fra A-krimsentret, men avsnittet håper å få mer informasjon derfra i tiden fremover enn det som har vært tilfelle til nå. Det er også spilt inn ønske til POD om at A-krimsentret skal favne gamle Østfold fylke, og ikke bare Oslo og gamle Akershus, som i dag.

Avsnittet fremholder likevel at det i den senere tiden har vært sikret betydelig med verdier med tanke på inndragning. De minner også om at sikring av midler som går til erstatning til fornærmede, langt på vei har samme effekt som inndragning. Som eksempel nevnes en økonomi- og arbeidsmiljøsak i transportbransjen, der politiet sikret 25 millioner kroner som siden gikk inn i konkursboet. Et annet eksempel er saker om manglende skattetrekk ved lønnsutbetaling, der overtrederen blir ilagt erstatningsansvar overfor staten.

Av større saker med et inndragningspotensial etterforsker enheten for tiden en hvitvaskingssak innenfor et hawala-banksystem, der penger fraktes i kontanter ut av landet. Politiet samarbeider med tollvesenet i saken. Ca. 30 millioner kroner er sikret i forbindelse med etterforskningen. Videre har avsnittet tidligere i år avsluttet OP Albande, et sakskompleks som var initiert med tanke på inndragning.

IV Særlig om avsnitt for seksuallovbrudd og vold mot barn – etterforskning og påtale

Det ble gjennomført møte med avsnittsledelse både for etterforskning og påtale, samt at flere jurister og to gruppeledere deltok i det samme møtet.

Det er ingen organisatoriske endringer ved avsnittene. Det ble under fjorårets inspeksjon opplyst at distriktet vurderte å opprette ytterligere ett påtaleavsnitt for seksuallovbrudd og vold og seksuallovbrudd mot barn i Ski (Midt), men dette er foreløpig lagt på is.

4.1 Bemanningssituasjonen

Påtale

Bemanningssituasjonen for påtale er opplyst å være generelt bedre og mer stabil enn i fjor. Avsnitt Nord Lillestrøm har 13 politiadvokathjemler, hvorav 11 er besatt (1 er i permisjon og 4 er midlertidig avsatt til andre gjøremål). Ved Avsnitt Sør er det 18 politiadvokathjemler, hvorav 8 er plassert i Ski og 10 pr i dag på Grålum. Det er lyst ut ytterligere to stillinger. Det oppleves å være god søkermasse til stillinger og det er rekruttert flere siden forrige inspeksjon som ikke har bakgrunn fra påtalemyndigheten, men som har annen relevant erfaring, f.eks.

som dommerfullmektig. Det er imidlertid fortsatt utfordringer knyttet til rekruttering til stillinger som for tiden er stedsplassert på Grålum.

Etterforskning

Det ble opplyst at det har vært en reduksjon i antall faste etterforskere siden i fjor. Det er pr. i dag 92 faste stillingshjemler, men det ble opplyst at reelt antall hoder er 85 grunnet permisjoner og reduserte stillinger. Det er noe uenighet knyttet til den faktiske kapasiteten, men vi oppfattet en viss bekymring mht. dette blant etterforskerne, se nærmere under pkt. 4.3.

4.2 Sakstilfang m.m.

Det har ikke vært noen nevneverdig forskjell i antall anmeldelser av mishandling i familieforhold eller seksuallovbrudd mot barn når man sammenlikner tall fra 2019 med 2020. Som følge av covid-19-situasjonen har det imidlertid vært en nedgang i antall anmeldelser fra barnevernet, uten at dette er tallfestet. Samtidig innga patruljen flere anmeldelser enn tidligere i første del av pandemien. I starten av pandemisituasjonen hadde politiet et merkbart fall i antall tilrettelagte avhør (TA), men samlet sett har det vært gjennomført omtrent like mange TA som tilsvarende periode i fjor.

Vedlagte oversikt viser gjennomføring av tilrettelagte avhør i hittil i år:

2020	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni	Juli	August	Sum
Totalt antall TA	65	60	28	51	50	65	26	56	401
Førstegangs-avhør inkl SA	55	58	26	44	47	61	25	53	369
Fristoppnåel se førstegangsa vhør	47 %	52 %	46 %	41 %	34 %	41 %	60 %	38 %	45 %
Supplerende avhør	6	2	1	6	3	3	1	2	24
Fortsettende førstegangsa vhør	4	-	1		0	1	0	1	7

Politiet har også vist til at de igangsatte tiltak for å søke å motvirke at aktører som utfører vold og/eller overgrep mot barn skulle få betydelig økt handlingsrom under pandemiperioden. Det er blant annet vært fokus på:

- Samarbeid om forebyggende tiltak med kommunene
- Gjennomførte SARA-vurderinger, samt økt fokus på hjemmebesøk og andre tiltak etter disse.
- Prioritering av fremdrift i etterforskningen av saker som omhandler sårbare grupper.
- Høy prioritering av oppfølging av brudd på besøksforbud hvor det tilkjennegis noen forbedringspunkter.

Det for øvrig opplyst at pandemien i liten grad har påvirket gjennomføring av medisinske undersøkelser og tannhelseundersøkelser.

4.3 Restansesituasjonen

Påtale:

Samtlige påtaleavsnitt har hatt en betydelig nedbygging av den totale porteføljen. Det synes å skyldes en kombinasjon av bedre bemanningssituasjon, færre aktorater under covid-19-

perioden, samt at man har hatt økt fokus på porteføljekontroll. Den enkelte påtalejurist mottar månedlige oversikter over sine restanser med skriftlige/muntlige tilbakemeldinger til leder. Det ble opplyst at gjennomgangen har gitt bedre oversikt med riktigere prioriteringer i egen portefølje, herunder forpliktende tidsfrister for ferdigstilling og muligheter for en jevnere porteføljevdeling. Dette er positivt da man under fjorårets inspeksjon påpekte muligheten for at en jevnere fordeling kunne bidra til å nedarbeide restansene.

Gjennomgående uttrykte alle stor tilfredshet med denne utviklingen, og det er utvilsomt gledelige resultater. Det ble imidlertid uttrykt en bekymring for at restansene vil kunne øke fremover som følge av at restansenedbyggingen og økt kapasitet hos domstolene, som vil medføre et stort antall aktorater i tiden fremover. Det er derfor viktig å finne en balanse mellom utførelse av aktorater og fortløpende porteføljebehandling slik at restansene ikke igjen bygger seg opp. I denne sammenheng anses det helt avgjørende å opprettholde en god porteføljekontroll med et tilsvarende fokus som det er redegjort for, samt et tett samarbeid med etterforskning for å gjøre de riktige etterforskningskrittene i de rette sakene. I tillegg er det viktig å ha et fokus på mulige feilføringer i restanselistene slik at listene gir et reelt bilde, eks; ved at avgjorte saker er riktig kodet, og ikke feilaktig fremstår som uavgjorte saker.

Etterforskning:

Det har vært en betydelig reduksjon i restansene av saker eldre enn 12 måneder i forhold til fjoråret. Det fremkommer imidlertid at det er en markant økning i saker fra 0 – 3 måneder i samme periode. Det kan synes som om bemanningssituasjonen kan være noe av forklaringen. Det er uansett grunn til å understreke viktigheten at man på en hensiktsmessig måte balanserer etterforskningen av nye og eldre saker, slik at man ikke igjen kommer i en situasjon der det bygges opp store restanser.

Avsnittet gjennomfører jevnlig porteføljegjennomgang med gruppelederne. Det er opplyst at påtaleavsnittsleder fremover skal involveres ved slike gjennomganger. Herfra understrekes betydningen av dette for å få riktige prioriteringer og veivalg underveis i etterforskningen. I tillegg er det innført jevnlig møter med avsnittsleder etterforskning og avsnittsledere for påtale. Det ble opplyst at det dette fungerte godt og skapte en felles forståelse for hvilke saker som skulle prioriteres.

4.4 Saksgjennomgang

Under inspeksjonen så vi på følgende sakstyper:

1. Saker som gjelder vold mot barn på etterforsknings- og påtalestadiet (avgjorte og ikke-avgjort saker – 30 siste anmeldelser).
2. Ikke-avgjorte saker hvor gjerningspersonen var under 18 år
3. Ikke-avgjorte saker over 12 måneder (restanser)

4.4.1 Når det gjelder sakstype under pkt. 1:

Vi gjennomgikk samtlige saker hvor vi særlig så på saksbehandlingstiden og etterforskningen i initialfasen. Etterforskningen hadde gjennomgående god oppfølging fra starten. Også den videre fremdriften i sakene var i all hovedsak tilfredsstillende, men i enkelte saker var det noe liggetid før avhør ble gjennomført, hvilket kan skyldes ferieavvikling. Det skal bemerkes at alle sakene var av nyere dato.

Det sendes gjennomgående underretninger til barnevernet i henhold til politiregisterforskriften § 10-3, men basert på gjennomgangen kan det være grunn til å påpeke at underretningen også må inneholde informasjon om hva slags lovbrudd anmeldelsen gjelder.

4.4.2 Når det gjelder sakstype under pkt. 2:

Ved gjennomgang av disse sakene (24saker totalt- alle under etterforskning) hadde vi særlig fokus på saksbehandlingstiden og foreholdelse av rettigheter under avhør ved gjennomhøring av lydfilene.

Også disse sakene var av nyere dato (alle innenfor det siste halve året bortsett fra én sak). Fremdriften var også her god. Flere saker var så ferske at mistenkte/siktede ennå ikke var avhørt/ - eller lydfilen ennå ikke vedlagt saken. Av de 15 lydfilene som var tilgjengelige var det gjennomgående svært god og pedagogisk redegjørelse for og ivaretagelse av rettighetene. Det kan dog være grunn til å minne om at det skal oppfordres til å snakke sant, jf. påtaleinstruksen § 8-2 første ledd. I mange av sakene hadde politiet utferdiget en siktelse som ble opplest/fremvist under avhøret – noe som etter vårt syn, er en god metode for å redegjøre for hva saken gjelder.

Forsvarer var tilstedeværende i alle sakene der siktede/mistenkte var under 18 år. Verge var enten til stede, eller det var god notoritet for at verge var varslet/gitt avkall på tilstedeværelse. Det skal bemerkes at i et par saker var lyd kvaliteten så dårlig (lav) at det ikke lot seg høre på. Tilfredsstillende lyd kvalitet må sjekkes på opptakstidspunktet.

Uavgjorte U -18 saker som beror hos påtale, har vi ikke fått lyttet til da denne oversikten ikke ble mottatt i tide. Det dreier seg om 6 sakskomplekser, hvorav to er omgjort av statsadvokaten etter politiets henleggelse der man må forvente en snarlig påtalemessig vurdering hos politiet.

4.4.3 Når det gjelder sakstype under pkt. 3:

Restanselistene viser til sammen 23 saker under etterforskning, og 54 saker hos påtale som er eldre enn 12 måneder.

Her tok vi stikkprøver av sakene registrert hos påtale, til sammen 37 saker. Vesentlige funn er at dette avdekket manglende sakskoding i flere saker som faktisk er påtaleavgjort. Feilene er hovedsakelig i større sakskomplekser med flere vedleggsaker. Dette har medført en lang og uriktig saksbehandlingstid. Hva som er årsaken til dette er uklart, men vi understreker viktigheten av at restanselistene gjennomgås jevnlig og grundig for å luke ut slike feil.

V Særlig om avsnitt for annen alvorlig eller organisert kriminalitet – etterforskning og påtale

Det er ingen organisatoriske endringer etter forrige inspeksjon.

Det er avholdt møter med enhets-, seksjons- og avsnittsledelse og det samme med gruppeledere fra Felles etterforskningsstøtte, samt tilknyttede påtalejurister fra Spesialseksjonen.

5.1 Bemanning

Stabiliteten hos etterforskere er beskrevet som noe bedre enn tidligere, med mindre turnover, og at det oppleves å være mer attraktivt å være etterforsker. Avsnittet er nå fulltallig med etterforskere. På juristsiden har det vært noen endringer på Lillestrøm, men det forventes at det vil være fulltallighet der i løpet av kort tid. Det oppleves at det er gode søkere til stillingene, selv om ikke alle har påtalebakgrunn.

Selv om det er ønsket, er det fortsatt ingen egen metodejurist i distriktet, men noen saker "siles" til enkeltpersoner. Det beskrives et forbedringspotensial og behov for opplæring både ved skjulte metoder og utenlandsetterforskning. Det har imidlertid ikke ligget til rette for opplæring under en pandemi med utstrakt bruk av hjemmekontor. Ved gjennomgang av enhetens siste utkast til spesialinstrukser er det i begge henvist til oppgaver som skal tilligge en "metodejurist ved FEE", "Påtaleansvarlig med særskilt metodeansvar" og "Metodejurist". Pr. i dag finnes ingen slik. Det er nå besluttet i ledergruppen på påtale at det skal utarbeides et grunnlagsdokument for behov, ansvarsområde, organisatorisk plassering og finansiering av en eventuell stilling som metodejurist.

5.2 Faste etterforskere grov vold og drap

I inspeksjonsrapporten fra 2019 fremkom skepsis til etterforskningsmodellen hvor gruppen som har saksansvaret for alvorlig vold og drap, som eneste gruppe på FEE, ikke har egne etterforskere, men kun etterforskningsledere, og ellers er prisgitt å hente etterforskningsressurser fra andre avsnitt ved FEE og de aktuelle geografiske enhetene (GDE) når det oppstår behov i konkrete saker. Fra rapporten av 13/11-2019 hitsettes *" Erfaringene med denne ordningen er ikke positive og det er særlig pekt på at det ofte tar tid å etablere en etterforskningsgruppe, samt at gruppen er "ustabil" med tanke på avgivelser til andre saker. Når avsnittene som etterforsker økonomisaker og seksuallovbrudd og vold har egne etterforskere, er det etter statsadvokatens syn et paradoks at politidistriktets formentlig mest alvorlige straffesaker, som drap og forsøk på drap, grov vold og ran med dødsfølge, branner med fare for allmennheten (herunder menneskeliv) og annen alvorlig eller organisert kriminalitet i eget politidistrikt rettet mot personer, miljøer eller fenomener avdekket på bakgrunn av etterretning (strategisk etterforskning), herunder menneskehandel, samt andre saker som på bakgrunn av sin kompleksitet og/eller hvor behov for kontinuitet krever det, og/eller saker som griper over flere distrikter, og/eller saker som krever internasjonalt politisamarbeid, ikke skal ha en egen etterforskningsgruppe, men være henvist til å hente etterforskere fra andre enheter."*

Øst pd. har den siste tiden hatt uvanlig mange drapssaker, særlig i sør, men også noen i nord. Vi har fått orientering om 8 forskjellige saker, saker som ikke har noen sammenheng med hverandre. I en av disse sakene er det sendt innstilling om tiltale til statsadvokaten. I en annen sak gjenstår avsluttende etterforskning som påtaleansvarlig opplever det som vanskelig å få gjennomført fordi det ikke lenger er noen hovedetterforsker på saken, kun etterforskningsleder. Politiet har opplyst at det ikke er etterforskere på saken fordi det ikke har vært aktive etterforskningskritt i saken, men at det vil bli satt inn etterforskere når det fremkommer nye etterforskningskritt i saken.

Det oppleves at etterforskningsmodellen fungerer bedre enn tidligere når det gjelder avgivelse av etterforskere til drapssaker, men det fungerer ikke optimalt. Særlig er det bra i initialfasen, da stiller både FSI og GDE med mannskap, men det er en større utfordring å få beholde mannskap når sakene drar ut i tid. Modellene fungerer bedre ved drapssaker enn ved saker om forsøk på drap. Selv om det settes frister for etterforskningen, så må disse endres og forskyves når det ikke er mulig og overholde dem.

5.3 Narkotikasaker

Det er en nedgang i antall narkotikasaker både på grunn av restriksjonene ved grensepassering og at de mindre alvorlige sakene er overført til GDE. Dette gir større mulighet for at FEE kan etterforske opp mot medvirkere / mottagere, noe som også gjøres. De av disse sakene vi så på hadde hovedsakelig bakgrunn i opplysninger fra andre straffesaker, gjerne beslag fra tollvesenet. For øvrig beskrives at det fortsatt tar lang tid å få svar på analyser som innsendes til Kripos, noe som medfører at saker som ellers er ferdig etterforsket får unødvendig lang saksbehandlingstid.

5.4 Generelt om samarbeid og prioritering av saker

Under inspeksjonen i 2019 synes vi å ane en viss uenighet mellom FSI og kriminalvaktene om rolleforståelse og oppgaveløsning. Det er nå beskrevet at samarbeidet fungerer godt. Grensegangen og overføring mellom FSI og FEE fungerer også bedre, sakene overføres raskere.

Status ved henvendelse til jurister utenfor arbeidstid som før.

Det er etter hvert opparbeidet kompetanse på behandling av EAW, og selv om det i begynnelsen var litt nytt, så har det etter hvert blitt opparbeidet erfaring med disse sakene. Systematisk erfaringslæring med delaktighet fra statsadvokatembetet ble beskrevet som positivt.

5.5 Menneskehandel

Som tidligere er politiets innsats mot menneskehandel og arbeidsmarkeds kriminalitet ett av flere prioriterte områder som fremgår av Riksadvokatens mål og prioriteringer for straffesaksbehandlingen i 2020, hvor det blant annet heter: *"Riksadvokaten understreker betydningen av en aktiv og målrettet innsats mot kriminalitet som misbruker legale strukturer til å undergrave velferdsstaten, jf. regjeringens strategi mot arbeidslivskriminalitet (revidert 5. februar 2019). Som de foregående år skal det også i 2020 rettes stor oppmerksomhet mot ulovlig bruk av utenlandsk arbeidskraft, menneskehandel, grov sosial dumping, tvangsarbeid og fiktiv fakturering. En målrettet innsats mot slik kriminalitet fordrer et tett samarbeid på tvers av politidistrikter, særorganer og med offentlige kontrollorganer og næringslivet. Det minnes om at norske myndigheter er forpliktet til å ivareta ofrene for menneskehandel, og at mistenkte etter omstendighetene selv kan være offer for menneskehandel eller tvunget til annen kriminalitet. Det vises til Europarådets menneskehandelskonvensjon artikkel 26 som pålegger statene å sikre at ofre for menneskehandel ikke i urimelig utstrekning selv blir utsatt for straffeforfølgning."*

I inspeksjonsrapporten fra 2019 het det *"I fjorårets inspeksjonsrapport ble referert politidistriktets innsats og prioriteringer om denne type lovbrudd. Politidistriktet har ikke nådd sine mål, men har det fortsatt som en prioritert oppgave."*

I tilknytning til dette punktet ba vi om en oversikt over saker som gjelder menneskehandel. I år fikk vi 6 saker for gjennomgang, 3 som avgjorte (henlagt) og 3 hvor det ikke var truffet noen endelig påtaleavgjørelse. En av de uavgjorte sakene ble også omtalt ved forrige inspeksjon, og vi fikk den gang forståelsen at den var klar for avgjørelse. Ved ny gjennomgang av saken nå så har den ikke vært undergitt etterforskning etter august 2019, og ble oversendt påtale i desember 2019. 2 av de avgjorte sakene som har utspring fra innreisekontroll ved Oslo lufthavn er henlagt uten ytterligere etterforskning. En annen henlagt sak er påklaget, hvoretter henleggelsen er omgjort av statsadvokaten i juni 2020. Det kan ikke sees at politiet har gjennomført noen etterforskningssteg i denne saken etter omgjøringen. En sak hvor det foreligger anmeldelse fra en arbeidstaker, er henlagt uten at anmeldte er avhørt. Henleggelsen ble påklaget av anmelder 3. juni 2020, men klagen er ikke oversendt statsadvokaten for klagebehandling. En sak har vært sendt frem og tilbake mellom Øst pd. og et nabolokale idet det synes å være uenighet om hvilket politidistrikt som skal etterforske den. Ingen av politidistriktene har som følge av dette gjennomført noen etterforskningssteg i saken. Saken skulle trolig aldri ha blitt oversendt Øst pd. innledningsvis.

Ved gjennomgang av de få sakene distriktet har hatt under behandling i perioden etter forrige inspeksjon er det lite støtte å finne i påstanden om at fokus på menneskehandelsaker er et prioritert område.

5.5 Saksgjennomgang

Under inspeksjonen så vi på følgende sakstyper:

1. Oversikt over ikke-avgjorte saker som gjelder overtredelse av straffeloven § 232, jf. § 231, med særlig fokus på fremdrift og om det etterforskes opp mot og opprettes anmeldelser mot andre enn kurerer.
2. Brannsaker (avgjorte og ikke-avgjort saker – 30 siste anmeldelser). Vi vil særlig se på kodingen og etterforskningen i initialfasen.
3. Ikke-avgjorte saker over 12 måneder (restanser).

5.5.1 – Når det gjelder sakstype under pkt. 1:

Fra politidistriktet ble det fremlagt/opplyst om 10 saker som gjelder overtredelse av straffeloven § 232, jf. § 231. To av de oppgitte sakene tilhører ikke Øst Pd, men Innlandet og dreier seg om hhv. heleri og trafikkovertridelser. To av sakene er det ikke gitt tilgang til i BL (trolig skjernet pga. skjult etterforskning). En av sakene gjelder ikke overtredelse av straffeloven § 232, jf. § 231, men heleri.

Øvrige fem saker er initiert av Tollvesenet og/eller saker som har bakgrunn i beslag gjort av Tollvesenet. Det er vårt inntrykk at de rette etterforskningskritt utføres og at sakene har god/tilfredsstillende fremdrift. En av sakene har blitt noe gammel. Dette skyldes behov for bevisopptak i Polen. Avhør per videolink er avslått og fysisk gjennomføring har tatt tid og vil ta tid pga. covid19-situasjonen.

Av de sakene vi fikk tilgang til og har gjennomgått, er det i fire av sakene etterforsket opp mot andre medvirkere enn kurer.

5.5.2 - Når det gjelder sakstype under pkt. 2:

Det er gjennomgått i alt 21 saker. I noen tilfeller var det i tillegg til anmeldelsen vedrørende brann også innsendt korresponderende anmeldelse for skadeverk, slik at det reelle antall brannanmeldelser er lavere.

FEE etterforsker de mest alvorlige brannsakene, som overtredelser av strl. §§ 355 og 352. I flere av sakene var det enten falt dom eller utferdiget tiltale. I tillegg var enkelte av sakene undergitt egen evaluering tidligere, og omtales ikke nærmere her.

Gjennomgående har sakene blitt kodet adekvat innledningsvis. Dessuten fremstår patruljenes håndtering av åstedet, bevissikring ved angivelse av aktuelle vitner og skriving av anmeldelser som god. Det kan fremstå som noe uklart på hvilket grunnlag det kan være anvendt kode 2872 (uaktsom brann) helt innledningsvis i anmeldelse, mens det i de fleste tilfeller er benyttet kode 2870 (forsettlig brann). At flere saker i løpet av etterforskningen er kodet om til andre statistikkgrupper er et resultat av etterforskningen, og korrekt.

Med unntak av et par anmeldelser fra første kvartal i 2020 som ser ut til å ha stoppet opp, er fremdriften i sakene adekvat. Det som også kan sees i disse sakene er at etterforskningen og innsatsen i tiden nær opp til anmeldelsestidspunktet er god, men at det kan avta etter hvert, trolig grunnet i at andre saker har et større hasteelement og at det må foretas prioriteringer mellom hvilke saker som skal undergis aktiv etterforskning. Det er imidlertid ikke observert "liggetid" som har betydning for kvaliteten på etterforskningen eller ved reaksjonsfastsettelsen.

Det er også begjært brannteknisk sakkyndighet i de sakene hvor dette fremstår som aktuelt.

5.5.3 – Når det gjelder sakstype under pkt. 3:

Etterforskning:

Generelt: når det gjelder saker som eldre enn 12 måneder som ligger hos etterforsker, er det fremlagt/opplyst om 62 saker. Flere av sakene har vedleggsaker slik at antallet faktiske saker er langt lavere

Sakene er ikke gjennomgått i sin helhet, men vi har særlig sett på saker med anmeldelsestidspunkt så langt tilbake som høsten 2017. Dette dreier seg i realiteten om to saker. Det ene sakskomplekset gjelder smugling/heleri og er anmeldt i september 2017. Det er utført etterforskning i 2017 og 2018, men lite har skjedd siden april 2019. Det andre komplekset gjelder grovt tyveri og er anmeldt i desember 2017. Det har ikke skjedd aktiv etterforskning siden august 2018.

Påtale:

Generelt: når det gjelder saker som er eldre enn 12 måneder som ligger hos påtale, er det fremlagt/opplyst om 23 saker.

Sakene er ikke gjennomgått i sin helhet, men vi har særlig sett på de tre eldste sakene med anmeldelsestidspunkt fra hhv. 2013, 2014 og 2015. To av disse sakene er avgjort og skulle ikke vært på restanselisten, en av sakene tilhører Limekomplekset.

VI OPPSUMMERING

Det er gledelig å erfare at den positive utviklingen som ble påpekt i vår inspeksjonsrapport i 2019 ser ut til å fortsette og selv om arbeidssituasjonen også i politiet er preget av pandemien.

Det er gjennomført tiltak for å styrke porteføljekontrollen, både på etterforskning og på påtalesiden. Dette gjelder særlig avsnitt for seksuallovbrudd og vold mot barn. Jevnlige prioriteringsmøter også på ledernivå gir grunn til å tro at de rette sakene etterforskes og at prioriteringene er mer omforent enn tidligere. I tillegg virker restansesituasjonen å være under kontroll selv om det er en viss økning i antall saker under tre måneder på etterforskning. Det er viktig å ivareta en balanse mellom etterforskning av nye saker og etterforskning av restanser for å unngå at sistnevnte på nytt øker. Som følge av pandemien har det blitt nedarbeidet restanser noe som klart vises på oversikten på s. 5 ovenfor. Dette er gledelig. Det ble imidlertid gitt uttrykk for en viss bekymring blant politijuristene om at store deler av arbeidstiden fremover er bundet opp i å aktorere både disse sakene og sakene som ble utsatt som følge av pandemien, og at de av den grunn ikke vil ha tid fremover til å påtaleavgjøre saker. Vi forstår at aktorering prioriteres, men vil påpeke viktigheten av å opprettholde en balanse mellom det og tid til å påtaleavgjøre for å unngå ny økning av restansene. I tillegg til porteføljekontroll har Øst pd. innført egne rutiner for oppfølging av politiaktorene. Disse rutinene virker ikke fullt ut innarbeidet på FEE utover en fadderordning. Det er rekruttert en rekke ansatte uten påtaleerfaring og selv om disse har annen arbeidserfaring er det viktig at også disse får den nødvendige oppfølgingen også når det gjelder aktorering.

Et særlig tema ved årets inspeksjon har vært utfordringer knyttet til pandemien. Til tross for økt grad av hjemmekontor, flere utsatte saker og enkelte tekniske utfordringer synes distriktet å ha håndtert dette på en meget god måte. Både ledelsen og de ansatte virker å ha tilpasset seg nye løsninger, vært fremoverlente og fleksible og derigjennom bidratt til en effektiv straffesaksbehandling.

OSLO STATSADVOKATEMBETER

A handwritten signature in blue ink, consisting of two large, stylized, overlapping loops.

Nina Prebe
Kst. førstestatsadvokat

Gjenpart sendes til Politidirektoratet og Riksadvokaten